

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 13.Gf.40.214/2025/4-II.

A felperes:

felperes

(felperes címe)

A felperes képviselője:

Dr. Erdei Zoltán Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Erdei Zoltán ügyvéd)

(cím1)

Az alperes:

alperes

(alperes címe)

Az alperes képviselője:

Dr. Szolnoki István kamarai jogtanácsos

(alperes címe)

A per tárgya: szerződéses jogviszony fennállásának megállapítása

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 31.P.23.105/2024/16/II. (2025. május 12.)

A fellebbezést benyújtó fél: felperes (17. sorszám)

Í t é l e t

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 250.000 (kétszázötvenezer) forint másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy 2.500.000 (kétmillió-ötszázezer) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A felperes annak megállapítása iránt indított keresetet, hogy az alperes jogelődjével (a továbbiakban: alperes) 2017. május 29-én megkötött támogatási szerződéses jogviszony a felek között továbbra is fennáll, mert az alperes elállása jogellenes volt. Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

[2] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 500.000 forint perköltséget. Megállapította, hogy a feljegyzett 1.500.000 forint illeték az állam terhén marad.

Az ítélet indokolása szerint a felperes a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 172. § (3) bekezdés alapján jogosult a megállapítás iránti kereset előterjesztésére. Megállapította, hogy a felek között támogatási szerződés jött létre, amelynek forrása az EU költségvetése és a hazai központi költségvetési előirányzat volt. A pénzügyi támogatással összefüggő jogviták polgári vagy közigazgatási jellegűek, és a szerződéstől történő elállás jogszerűsége, a szerződésszegés és annak jogkövetkezményei elbírálásánál a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (továbbiakban: Ptk.) rendelkezései az irányadók.

Az alperes 2023. november 21-én meghozott szabálytalansági döntése két szabálytalanságot állapított meg; egyrészt hogy a projekt megvalósulási ideje eredménytelenül telt el, amivel a felperes megsértette a támogatási szerződés 2.2. pontját, másrészt hogy a projekt elkülönített bankszámlájáról 128.486.899 forintot átvezetett a saját bankszámlájára, melynek felhasználását nem tudta igazolni, és ezzel megszegte a szerződésre irányadó általános szerződési feltételek (a továbbiakban: ÁSZF) 7.1.1. pontját. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes által 2023. június 12-én lefolytatott helyszíni ellenőrzéskor a felperes még a közbeszerzési eljárás előzetes engedélyezését sem nyújtotta be, így a 8. mérföldkő megvalósulása már jelentős késedelmet szenvedett. Erre tekintettel a szerződés szerinti 2023. október 31-ei módosított határidőig nyilvánvalóan nem volt lehetőség a projekt befejezésére. Az a körülmény, hogy az alperes több alkalommal hozzájárult a támogatási szerződés módosításához, cáfolja a felperesnek azt az állítását, hogy az alperes nem tett eleget az együttműködési kötelezettségének. Az elsőfokú bíróság megállapította azt is, hogy 2017. májustól 2023. júniusáig eltel 6 év alatt a felperes nem valósította meg a projektet, és 2023. júniusában esély sem mutatkozott annak 2023. október végéig történő befejezésre, ezért az alperes jogszerűen állapította meg, hogy a felperes megszegte a támogatási szerződés 2.2. pontját és az ÁSZF 7.1.1. pontját, mert a támogatott tevékenység tartós akadályba ütközött. Erre tekintettel a szabálytalanságot megállapító döntés megállapításai megfeleltek a valóságnak, és a feltárt szerződésszegések súlya arányos volt a választott jogkövetkezménnyel.

Rámutatott, hogy a jogvita elbírálása szempontjából a 1303/2013/EU Európai Parlamenti és Tanácsi rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 3. § (1) bekezdés 47. pontjában meghatározott

szabálytalanság fogalmának van jelentősége. A szabálytalansági döntésben felsorolt szerződésszegések eredményeképpen Magyarország pénzügyi érdekei sérülnek, illetve sérülhetnek, mert fennáll a közpénzek szabályszerű felhasználásának veszélye. Mindezekre tekintettel az alperest megillette a szerződéstől való elállás joga. Az alperes a jogszabályoknak megfelelően állapította meg a szabálytalanságot [EU rendelet 3. § (1) bekezdés 47. pont]. Emellett az ÁSZF 7.2.5. és a felek jogviszonyára irányadó 272/2014. (XI. 5.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 164. § (3) bekezdés b) pont alapján is megillette az elállás joga, ami a 164. § (4) bekezdésnek megfelelően igazodik a szabálytalanság súlyához. Kiemelte, hogy a szabálytalansági eljárás lefolytatásával kapcsolatos eljárási kifogásokat nem vizsgálhatta, kizárólag az elállás jogszerűségét, mert annak volt jelentősége, hogy a szabálytalansági döntésben megállapított szerződésszegés vagy jogszabálysértés megvalósult, ezért elutasította a keresetet. Figyelemmel arra, hogy a felperes a szerződésszerű teljesítést, a határidő betartását csak okirati bizonyítékokkal tudta volna igazolni, az elsőfokú bíróság mellőzte a felperes által megjelölt tanúk kihallgatását.

[3] A felperes az ítélet elleni fellebbezésében annak megváltoztatásával keresetének teljesítését kérte.

Előadta, hogy az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 237. §-t, mert nem adott megfelelő anyagi pervezetést, és indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a Pp. 360. § (4) bekezdés alapján végezze el a saját anyagi pervezetését. A Korm. rendelet 164. § (4) bekezdésére utalással állította, hogy az elállás nem igazodott a szabálytalanság súlyához, mert a felperes szerződésszerűen járt el, szabálytalanságot nem követett el. Az alperes megsértette a Korm. rendelet 156. § (5) bekezdést is. Az elsőfokú bíróság nem értékelte az alperessel folytatott folyamatos egyeztetéseket, az alperesnek a projekt befejezésére irányuló biztatását, a COVID járványt, valamint azt, hogy a projekt készültségi foka miatt az alperes elállása jogszerűtlen volt és nem arányos. A felperes azért nem tudta tartani a projekt befejezési határidejét, mert az alperes 2 éves késedelmet okozott számára. A projekt késedelmét a közbeszerzési eljárások ex ante ellenőrzéseinek indokolatlan elhúzódása okozta. A Szerv ex ante ellenőrzésének támogató tanúsítványának kiállítása 13 hónapig tartott, a Főosztály1 előzetes ellenőrzése nem zárult le, így a támogató tanúsítvány hiányában a felperes nem tudta tartani a projekt fizikai befejezésének határidejét. Többek között ezért is adott be módosításra irányuló kérelmeket. Mindezekre tekintettel a felperes önhibáján kívül nem tudta teljesíteni a támogatási szerződést. Hivatkozott a Ptk. 6:150. § (2) bekezdésre azzal, hogy az alperes a projekt megvalósításához szükséges közbeszerzési eljárásokkal jelentős késedelmet okozott a felperesnek, és megakadályozta a támogatási szerződésben foglalt határidő teljesítését. Álláspontja szerint okozati összefüggés van az ex ante ellenőrzések alperes általi elmaradása, elhúzódása és a projekt elmaradása, elhúzódása között.

[4] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

[5] Előadta, hogy a felperes az elsőfokú eljárásban nem vitatta, hogy nem tartotta be a támogatási szerződésben előírt határidőket. A felperesnek az kellett volna bizonyítani, hogy a támogatási jogviszony megszüntetésének feltételei nem álltak fenn, és az elállásban írt megállapítások nem voltak megalapozottak. Ezzel szemben az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg az ügy lényeges elemeit, és ezekből helyes következtetéseket vont le, anyagi pervezetése teljes mértékben megfelelt a Pp. által előírt követelményeknek. Megfelelően és kellő részletességgel indokolta a felperes bizonyítási indítványainak mellőzését, mert a

támogatási szerződés szerinti kötelezettségek teljesítése kizárólag okirattal, a támogatási rendszerben feltöltött és határidőben benyújtott dokumentumokkal igazolhatók. Az alperes nem vitatta, hogy tudott a projekt megvalósításának nehézségeiről, de ennek ellenére a legvégső időpontig igyekezett támogatni a projektet és a reálisan végrehajtható módosítás iránti igényeket, ami nem értékelhető rosszhiszemű magatartásként.

[6] A felperes nem ad magyarázatot arra, hogy 2017. július 5-től 2021. szeptember 9-ig miért nem haladt a projekt és miért nem kezdeményezte korábban a beruházás közbeszerzésének előzetes ellenőrzését. Nem megalapozott, hogy az elhúzódo ellenőrzés vezetett a támogatási szerződésben előírt határidők elmulasztásához. Az alperes kiemelte a 9. számú módosítási igényt, amelyben a felperes maga is azt állította, hogy a projekt több akadályba ütközik, új projektmenedzsmentet bíztak meg 2021. februárban, akik több hiányosságot is felfedeztek, ezért a projekt késedelembe esett. A felperesnek a szabálytalansági döntés időpontjáig 6 és fél év állt rendelkezésre a projekt megvalósítására (2023. november 21.), amely alatt lényeges előrelépés nem történt, a közbeszerzési eljárás nem indult meg, ezért nem világos, hogy az alperes milyen egyéb jogkövetkezményt alkalmazhatott volna. A projekt vállalt célkitűzései 2023. november 21-ig egyáltalán nem valósultak meg, és ezt a felperes sem vitatta. A fellebbezés emellett nem tért ki arra, hogy a felperes a 128.486.899 forint támogatási előleg felhasználását sem tudta igazolni. Mindezek alapján megállapítható, hogy a felperes megszegte a szerződést, amely olyan súlyos volt, hogy arányban állt az alperes által választott jogkövetkezménnyel. A projekt céljai nem teljesültek, és érdemi eredmény nélkül fizették ki a közpénzt.

[7] Az elsőfokú bíróság ítéletének a felperes fellebbezése folytán nem volt a Pp. 358. § (5) bekezdés alapján jogerőre emelkedett rendelkezése.

[8] A fellebbezés nem alapos.

[9] Az elsőfokú bíróság a jogszabályoknak megfelelő érdemi döntést hozott, amelynek indokaival a másodfokú bíróság maradéktalanul egyetértett, ezért a felperes fellebbezése folytán csupán az alábbiakat emeli ki.

[10] A szabálytalanságok esetére az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről szóló, a Tanács 1995. december 18-i 2988/95/EK, Euratom rendelete (a továbbiakban: EURATOM) az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelme céljából az egységes ellenőrzések, a közigazgatási intézkedések, továbbá szankciók tekintetében keretszabályokat állapított meg [1. cikk (1) bekezdés], amelynek 1. cikk (2) bekezdése határozza meg a szabálytalanság általános fogalmát. Ennek tartalma szerint szabálytalanság a közösségi jog valamely rendelkezésének egy gazdasági szereplő általi, annak cselekménye vagy mulasztása útján történő megsértése, amelynek eredményeként a Közösségek általános költségvetése vagy a Közösségek által kezelt költségvetések kárt szenvednek vagy szenvednének, akár közvetlenül a Közösségek nevében beszédett saját forrásokból származó bevétel csökkenése vagy kiesése révén, akár indokolatlan kiadási tételek miatt. Ennek megfelelően tartalmazza a Korm. rendelet 3. § 47. pont, hogy a támogatási szerződésnél szabálytalanságot valósít meg az elsőfokú bíróság által is ismertetett 1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 2. cikk 36. pontjában foglaltak, az EMVA forrás esetén a KAP rendelet 2. cikk (1) bekezdés g) pontjában foglaltak, továbbá nemzeti jogszabály, a támogatási

szerződés, az 1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 38. cikk (7) bekezdésében meghatározott finanszírozási megállapodás vagy a végső kedvezményezett és a pénzügyi közvetítő között kötött szerződés, illetve a végső kedvezményezett javára kiadott kezességvállalási nyilatkozat alapján a végső kedvezményezettet terhelő kötelezettségek megsértése, amelyek eredményeképpen Magyarország pénzügyi érdekei sérülnek, illetve sérülhetnek.

[11] A felperes a fellebbezésében sem vitatta, hogy a projekt a szabálytalansági döntés meghozataláig nem készült el a projekt, és még utalást sem tett arra, hogy annak befejezésére bármilyen esély lenne. Az alperes helyesen hivatkozott arra, hogy a módosítási kérelmek teljesítése kizárólag azt támasztja alá, hogy az alperes a felperes mulasztásai ellenére megkísérelte elősegíteni a megvalósulását, azonban az ellenőrzési eljárás lefolytatásakor és a szabálytalansági döntés meghozatalának időpontjában a felperes nem igazolt olyan tény, amelyből az a következtetés vonható le, hogy a támogatással elérni kívánt cél belátható időn belül megvalósul. A felperes emellett a saját számlára átvezetett 128.486.899 forinttal sem tudott elszámolni, amelyből az következik, hogy a támogatási összeg egy részének a projektre történő felhasználását sem tudta igazolni, ezáltal ezzel is súlyosan megszegte az ÁSZF 7.1.pont 3. bekezdés 1. pontját. Mindez a megvalósítási határidő elmulasztás mellett önmagában is olyan súlyos szabálytalanságnak minősül, amely alapot szolgáltatott a szerződéstől történő elállásra. Mindezekre tekintettel az alperes 2023. november 21-ei szabálytalansági döntésére alapított elállási nyilatkozat nem volt aránytalan, a támogatási szerződésnek és a támogatási jogviszonyra irányadó jogszabályoknak, így a Korm. rendelet 164. § (3) bekezdés b) pontnak és a (4) bekezdésnek is maradéktalanul megfelelt, mert a szabálytalansággal okozott pénzügyi sérelem ebben az esetben csak ezzel a szankcióval orvosolható.

[12] A fentiek alapján a másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bírósággal abban is, hogy az érdemi döntés meghozatalához további bizonyítás – a felperes által indítványozott tanúk kihallgatására – szükségtelen volt, ezért az elsőfokú bíróság eljárása a Pp. 279. §-nak és a Pp. 3. §-nak is maradéktalanul megfelelt, és nem merült fel olyan kérdés sem, amely miatt a Pp. 369. § (4) bekezdés alkalmazásával a másodfokú bíróságnak anyagi pervezetést kellett volna lefolytatnia.

[13] A kifejtett indokok alapján az elsőfokú bíróság ítélete a fellebbezésben előadott okok miatt nem jogszabálysértő, ezért azt a másodfokú bíróság a Pp. 389. § alapján alkalmazandó 383. § (2) bekezdése értelmében – a Pp. 386. § (4) bekezdés alapján visszautalva annak maradéktalanul helyes indokaira – helybenhagyta.

[14] A felperes fellebbezése eredménytelen volt, ezért a másodfokú eljárással kapcsolatos költségeit maga viseli, és a Pp. 83. § (1) bekezdés alapján köteles az alperes jogtanácsosi munkadíjban felmerült másodfokú eljárási költségeit megfizetni. Az alperes a jogtanácsosi munkadíjban felmerült másodfokú perköltségét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) alapján a pertárgy érték figyelembevételével kérte megállapítani. Az elsőfokú bíróság az IM rendelet 3. § (6) bekezdés alapján a szükséges és kifejtett tevékenységet mérlegelve mérsékelte az elsőfokú eljárásra felszámított jogtanácsosi munkadíjat, és a másodfokú bíróság is arra a következtetésre jutott, hogy a másodfokú eljárásban szükségessé vált érdemi tevékenységre figyelemmel az IM rendelet 3. § (2) bekezdés alapján felszámítható munkadíj aránytalanul magas, ezért az IM rendelet 3. § (5) bekezdésre is tekintettel a 3. § (6) bekezdés alkalmazásával az elsőfokú bíróság által megállapított összeg 50%-ára mérsékelte.

[15] A felperes személyes illetékmentessége folytán meg nem fizetett fellebbezési illeték a Pp. 102. § (6) bekezdés alapján az állam terhén marad.

Budapest, 2026. február 4.

Dr. Pusztai Anita s.k.
a tanács elnöke

Dr. Bleier Judit s.k.
előadó bíró

Dr. Csóka István s.k.
bíró